

Régi és új eszelősök

KÖNYVKRITIKA - LXV. évfolyam, 12. szám, 2021. március 26.

Csunderlik Péter: Csupa hajdani eszelős. Írások az 1900–1945-ös Magyarországról és emlékezetéről. Napvilág Kiadó, Budapest, 2020, 288 oldal, 3200 Ft

A kötet első fele 29 - jórészt a napi- és hetilapokban, illetve különböző „portálokon” már megjelent - tudományos publicisztikát tartalmaz az említett háborús korszak baloldali / szocialista szereplőiről és mozgalmairól (Ady, Jászi, Kunfi, Károlyi, Garami, Szabó Ervin stb.). Igaz, a válogatás Tisza István grófról, a „rövidlátó Supermanról” szóló szösszenettel kezdődik, később pedig Apponyi Albert gróf is előkerül. Róla Csunderlik sem gondol sokkal jobbakat, mint e sorok írója. A legterjedelmesebb írások az első világháború magyar költészetével, illetve a 133 napos „vörös farsanggal”, a tanácsköztársasággal foglalkoznak. Ezt a részt követi még hét recenzió, sorrendben John Lukacs, Romsics Gergely, Hajdu Tibor, Hatos Pál, Bodó Béla és Turbucz Dávid műveiről: mennyire irigylem ezekért a hosszú, alapos bírálatokért, amelyek szinte (kultúr)történeti kalandozásokként is felfoghatók! (Igazi mesterének a 90 éves Hajdu Tibort tekinti. Bodó Béla fontos monográfiája a fehérterrorról 2019-ben, Londonban jelent meg angolul, mielőbbi magyar nyelvű kiadására nagy szükség volna.)